

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/13571,Inicjatywa-Wydawnicza-Aspekt.html>
2022-10-07, 05:27

Inicjatywa Wydawnicza Aspekt

Inicjatywa Wydawnicza Aspekt, jedno z największych wrocławskich wydawnictw podziemnych. Pierwsza książka, "Mity socjalizmu" Leszka Nowaka, ukazała się wiosną 1983, ostatnia, "Droga donikąd" Józefa Mackiewicza, w 1990. Łącznie opublikowano ponad 40 książek o różnej tematyce: historyczne, literatura piękna, w tym kryminały, wspomnienia, także podręczniki, w nakł. 1-2 tys. egz. (łącznie wydrukowano ok. 100 tys. egzemplarzy, zużyto ok. 10 ton papieru), czasem drukowano ulotki, plakaty i pisma zakładowe. Aspekt wydawał również kwartalnik literacki „Obecność”. Przez prawie cały okres funkcjonowania teksty do druku przepisywano na maszynie do pisania, dopiero pod koniec lat 80. wykorzystywano sprzęt komputerowy. Pierwsza publikacja była drukowana techniką sitodruku, kolejne wykonywał zawodowy drukarz – Roman Jędrzejczak na profesjonalnym sprzęcie Akademii Wychowania Fizycznego, który znajdował się na terenie Stadionu Olimpijskiego. Podjęto również próbę druku na offsecie sprowadzonym z Warszawy, jednak w wyniku trudności w jego eksploatacji odstąpiono od tego zamiaru. Okładki i druki ulotne przez cały okres działalności drukowano techniką sitodruku. Skład odbywał się w mieszkaniach osób współpracujących z wydawnictwem. Założycielami i szefami wydawnictwa byli dwaj pracownicy Instytutu Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych PAN – Krzysztof Hoffmann i Jacek Mulak. Oni też zazwyczaj decydowali o planie wydawniczym i zawartości „Obecności”. Z wydawnictwem współpracowało ok. 40 osób, m.in.: Bohdan Aniszczyk, Cecylia Biegańska, Andrzej Bielecki, Rafał Bubnicki, Henryk Drulis, Lothar Herbst, Danuta Kolberger, Dariusz Nowak, Jerzy Przystawa, Józef Rudziński, Krzysztof Sajfert. Prace graficzne: Danuta Błahut-Biegańska, Józef i Danuta Rudzińscy. Kolportaż: m.in. Stanisław Jabłonka, Jacek i Leszek Zychowie (w środowisku akademickim), Zbigniew Gajek, Aleksandra i Krzysztof Janikowie (w środowisku

robotniczym); kolportowano też w in. większych miastach. Zaopatrzenie w materiały poligraficzne i do składu (farba, papier, gilotyna, zszywacze, zdobywane najczęściej przez znajomości lub dojścia w przedsiębiorstwach państwowych): Józef Kurek, aresztowany w wyniku wpadki, do której doszło podczas próby uzyskania papieru w jednej z państwowych drukarni. Wydawnictwo finansowało działalność ze sprzedaży książek i „Obecności”, także z dotacji od IDEE i za pośrednictwem Funduszu Wydawnictw Niezależnych, który pieniądze otrzymywał z Zachodu. Prowadzono fundusz dla współpracowników będących w trudnej sytuacji materialnej i paru osobom przyznano kilkumiesięczne stypendia. Prowadzono również archiwum publikacji własnych oraz in. wydawanych we Wrocławiu i całym kraju. IWA współpracowała z różnymi strukturami (RKS, RKW, SW) w zakresie kolportażu, drukowała też na ich zlecenie ulotki i plakaty; ściśle współpracowała z Oficyną Niepokornych, na której czele stał Jerzy Przystawa, wcześniej zaangażowany w działalność Aspektu. W 1990 podjęto decyzję o zakończeniu działalności wydawnictwa.

Kamil Dworaczek

[Region Dolny Śląsk, Wrocław](#)

[Poprzedni](#)
[Następny](#)

[Zgłoś błąd lub potrzebę uzupełnienia](#)